

Pieczętka szkoły

Kod ucznia	Suma punktów
------------	--------------

WOJEWÓDZKI KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017

Etap wojewódzki

Instrukcja dla ucznia:

- Test konkursowy zawiera **25** zadań. Na ich rozwiązanie masz **90** minut.
- Możesz uzyskać maksymalnie **97** punktów.
- Możesz korzystać tylko z przyborów do pisania (pióra lub długopisu) oraz linijki lub ekierki.
- Pisz czytelnie.
- Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.

Powodzenia!

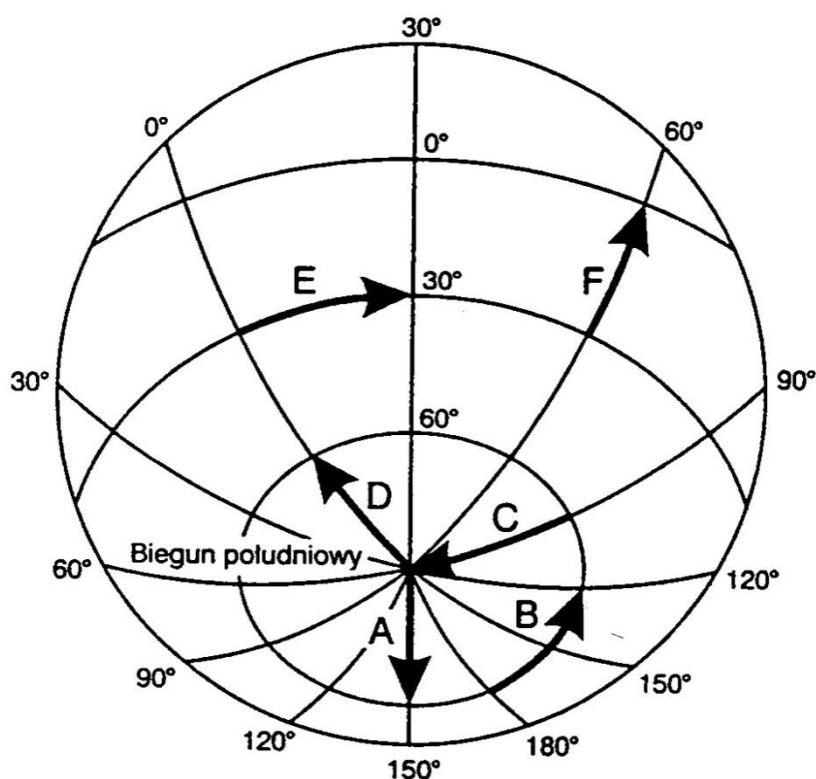
Zadanie 1. (0 - 3 pkt.)

Wykonaj zadanie na podstawie rysunku.

Rozpoznaj kierunki świata, które wskazują strzałki A, B, C, D, E i F umieszczone na rysunku.

Prawidłowe kierunki strzałek **wpisz** do tabeli.

Strzałka	Kierunki świata
A
B
C
D
E
F

Zadanie 2. (0 - 2 pkt.)

Podkreśl lata, które zaliczamy do lat przestępnych w kalendarzu gregoriańskim.

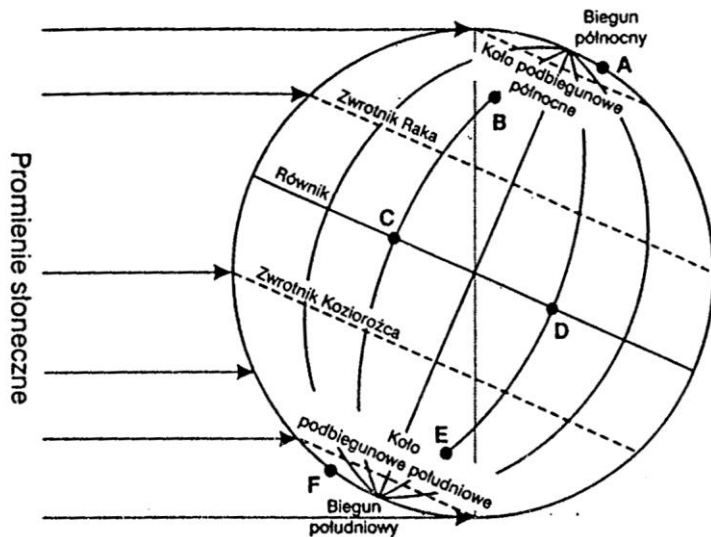
2100, 1990, 2000, 2014, 2008, 1900, 2012

Zadanie 3. (0 - 4 pkt.)

Wykonaj zadania na podstawie rysunku.

- A. **Podkreśl** prawidłową datę oświetlenia Ziemi przedstawionego na rysunku.
 - a) 22 XII
 - b) 22 VI
 - c) 21 III
 - d) 23 IX
- B. **Podkreśl** właściwą wartość równoleżnika, na którym Słońce znajduje się wtedy w zenicie:
 - a) $23^{\circ}26'N$
 - b) $23^{\circ}26'S$
 - c) 0°
 - d) $66^{\circ}34'N$
 - e) $66^{\circ}34'S$
- C. **Wymień** litery, którymi oznaczono punkty znajdujące się po nocnej stronie nieba.

- D. **Podaj** literę, która wskazuje miejsce występowania dnia polarnego:

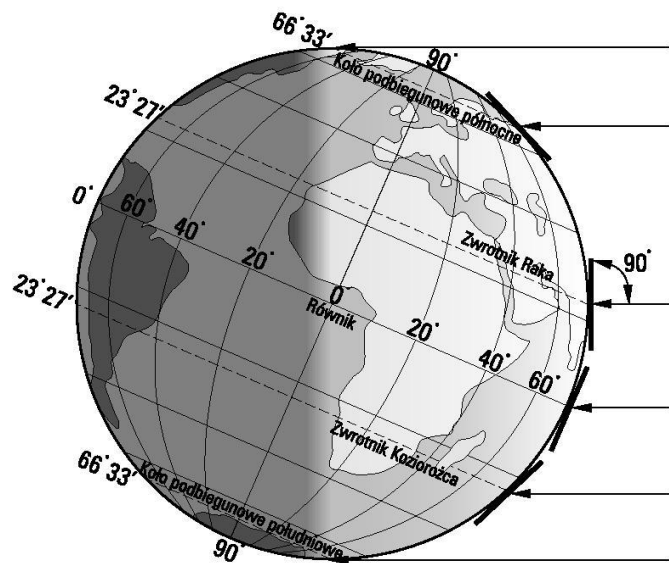

Zadanie 4. (0 - 2 pkt.)

Wykonaj zadanie na podstawie rysunku.

Oblicz kąt padania promieni słonecznych 22 czerwca na szerokości geograficznej 50°N.

Miejsce na obliczenie:

PROMIENIE SŁONECZNE

Odpowiedź:.....

Zadanie 5. (0 - 3 pkt.)

Oblicz w stopniach i kilometrach odległość z Olsztyna (20°30'E; 53°50'N) do bieguna północnego.

- Obliczenie odległości w stopniach:
- Obliczenie odległości w kilometrach:

Odpowiedź: odległość w stopniach..... ,

Odpowiedź: w kilometrach.....

Zadanie 6. (0 - 6 pkt.)

Uzupełnij tabelę, wpisując we właściwych miejscach nazwy odpowiedniego czynnika i procesu rzeźbotwórczego, które przyczyniły się do powstania wymienionych form rzeźby terenu. Nazwy procesów i czynników wybierz z niżej wymienionych.

Procesy: *erozja, akumulacja, abrazja, korazja,*

Czynniki rzeźbotwórcze: *woda opadowa, woda roztopowa, rzeka, morze, wiatr, lodowiec górski, lądolód*

Formy rzeźby terenu	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces rzeźbotwórczy
grzyb skalny
wąwóz
dolina V-kształtna
klif
dolina U-kształtna
wydma

Zadanie 7. (0 - 6 pkt.)

Na obszarach o odmiennych typach klimatu występują różne rodzaje wietrzenia oraz zróżnicowane ich natężenie .

Wpisz do tabeli znak + , - , +/- ilustrujący natężenie wietrzenia .

znakiem + duże

znakiem - małe

znakiem +/- średnie

Obszar	Wietrzenie fizyczne	Wietrzenie chemiczne	Wietrzenie biologiczne
Antarktyda			
Europa Środkowa			
Sahara			
Nizina Amazonki			

Zadanie 8. (0 - 5 pkt.)

Tabela przedstawia podział dziejów Ziemi na ery i okresy.

a) Uzupełnij tabelę wpisując w miejsce kropek brakujące nazwy er i okresów.

b) Przyporządkuj erom wymienione niżej ważne wydarzenia w dziejach Ziemi od 1 do 5.

Uwaga: do tabeli wpisz tylko cyfry !

1 – tworzenie się skorupy ziemskiej i fundamentów lądów

2 – zlodowacenie lądów na półkuli północnej

3 – rozwój i panowanie gigantycznych gadów

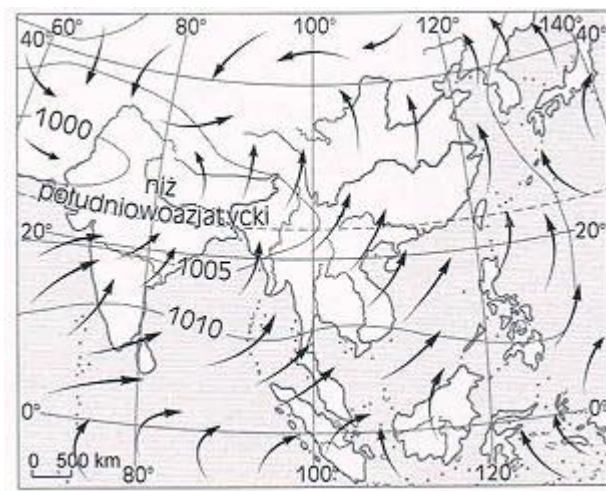
4 – fałdowanie kaledońskie i hercyńskie

5 – fałdowanie alpejskie

Era	Okres	Wydarzenia
.....	czwartorzęd paleogen i neogen
mezozoiczna	kreda trias
.....	perm dewon sylur ordowik kambr
prekambryjska

Zadanie 9. (0 - 4 pkt.)

Na rysunku przedstawiono schemat cyrkulacji powietrza w Azji Południowo - Wschodniej.

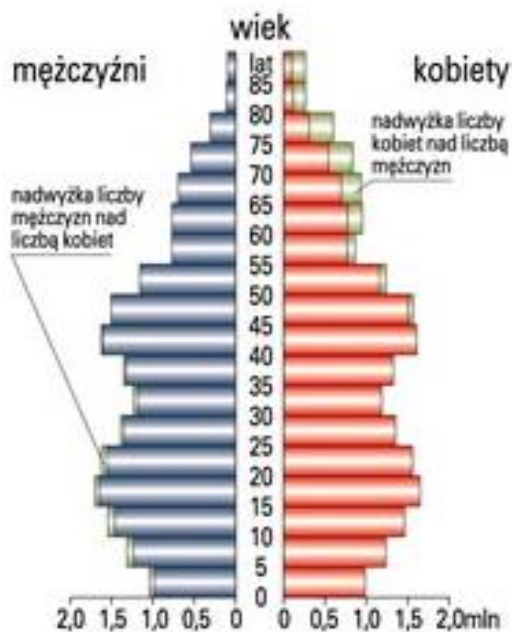

- Podaj nazwę tej cyrkulacji:
- Wymień najważniejszą przyczynę powstawania tej cyrkulacji:.....
.....
- Podaj dwa przykłady jej wpływu na działalność gospodarczą człowieka:
 -
.....
 -
.....

Zadanie 10. (0 - 2 pkt.)

Wybierając spośród zaproponowanych **wpisz** obok piramid płci i wieku odpowiednią nazwę państwa.

Polska, Nigeria, Brazylia

A.

B.

Zadanie 11. (0 - 2 pkt.)

W pewnym mieście liczba ludności wynosi 700 000 osób. W ciągu roku do tego miasta przyjechało na stałe 8 000 osób, wyjechało z niego 10 000, urodziło się 7 000 osób, zmarło 9 000 osób. **Oblicz** przyrost rzeczywisty w tym mieście, zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź: przyrost rzeczywisty wynosi.....

Zadanie 12. (0 - 3 pkt.)

Fotografie przedstawiają znane atrakcje turystyczne świata. **Wpisz** ich nazwy do tabeli wraz z państwem, na obszarze którego się znajdują. Atrakcje turystyczne wybierz spośród podanych:

Wielki Mur Chiński, Petra, Akropol, Stonehenge, Koloseum

Fot.1

Fot. 2

Fot. 3

Nr fotografii	Atrakcja turystyczna	Państwo, na obszarze którego znajduje się atrakcja turystyczna
1.		
2.		
3.		

Zadanie 13. (0 - 8 pkt.)

Zadanie charakteryzuje środowisko przyrodnicze Polski. **Podkreśl** w każdym zdaniu jedną właściwą informację oznaczoną odmiennym drukiem, tak by było ono prawdziwe.

- Karpaty są najwyższymi górami Polski, sfałdowanymi i wypiętrzonymi podczas orogenezy *hercyńskiej / alpejskiej*.
- Najwyższe wzniesienie w pasie pojezierzy to *Dylewska Góra / Wieżyca*.
- W styczniu w Zakopanem dzień jest *dłuższy / krótszy* niż w Olsztynie.
- W Polsce północno-wschodniej okres wegetacyjny jest *dłuższy / krótszy* niż w Polsce południowo-zachodniej .

- e) Kierunek płynięcia rzek w Polsce jest następstwem *budowy geologicznej / ukształtowania powierzchni*.
- f) Suma opadów atmosferycznych na Pojezierzu Kujawskim jest *największa / najmniejsza* w Polsce.
- g) Lesistość w Polsce największa jest w *województwie lubuskim / w województwie warmińsko-mazurskim*.
- h) Węgiel kamienny jest starszy od węgla brunatnego i pochodzi z *permu / karbonu*.

Zadanie 14. (0 - 6 pkt.)

Na podstawie opisu **rozpoznaj** kraje europejskie oraz **podaj** nazwy ich stolic.

- a) Wstąpienie tego kraju do EWG (Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej) w 1973 roku przyspieszyło przemiany gospodarcze, nastąpił spadek zatrudnienia w rolnictwie i rozwój przemysłu nowych technologii. Od lat 80. XX wieku gospodarka stała się proeksportowa, a zachęty dla inwestorów zagranicznych przyciągnęły takie firmy jak IBM, Dell, Microsoft i Google. Niestety silne powiązania korporacji ponadnarodowych dały dotkliwie skutki w czasie kryzysu w 2008 roku.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

- b) Prawie całą energię elektryczną wytwarzają tu w elektrowniach wodnych i atomowych. Ważnym działem gospodarki jest sektor bankowy i ubezpieczeniowy. Najmniejszy udział w tworzeniu PKB ma rolnictwo. Jest ono intensywne i zmechanizowane. Kraj znany z produkcji serów i czekolady.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

- c) Charakterystyczną cechą tego państwa jest wyspiarskie położenie. Należy do niego wiele wysp położonych na wszystkich oceanach. Stolica tego kraju to największe centrum finansowe Europy, skupiające dużą część obrotu walutami i papierami wartościowymi.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

- d) Potęga gospodarcza świata. Tę wysoką pozycję zawdzięcza m.in. restrukturyzacji przemysłu (np. w Lotaryngii), która rozpoczęła się w latach 80. XX wieku. Ważny światowy producent wina i serów. Według przekazów ludowych w tym kraju jest tyle gatunków sera co dni w roku.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

- e) Nizinne państwo posiadające największy wśród krajów skandynawskich udział użytków rolnych w strukturze użytkowania ziemi i największy udział elektrowni ciepłych w strukturze produkcji energii elektrycznej.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

- f) Lasy zajmują ponad 70% powierzchni tego skandynawskiego kraju. Pozyskiwane z nich drewno stanowi podstawę rozwoju przemysłu drzewnego. Charakterystycznym elementem krajobrazu są liczne jeziora polodowcowe.

Nazwa kraju: Nazwa stolicy:

Zadanie 15. (0 - 4 pkt.)

Wykonaj zadania na podstawie mapy.

Statek wypływa z fińskiego miasta Oulu w kierunku Morza Północnego wzdłuż narysowanej trasy.

Wpisz na mapę:

- wartości południka i równoleżnika narysowanych na mapie, przechodzących przez Morze Bałtyckie,
- nazwę zatoki, która statek musi pokonać wypływając z Oulu,
- nazwę wąskiej i płytkiej cieśniny, przez którą płynie statek oraz nazwy państw, które rozdziela ta cieśnina,
- nazwy czterech dużych wysp i archipelagów leżących na trasie.

Zadanie 16. (0 - 3 pkt.)

Azja jest kontynentem , na którym ukształtowały się najstarsze cywilizacje świata.

- a) Na podstawie poniższych opisów **rozpoznaj** dwie starożytne cywilizacje wybierając spośród zaproponowanych:
- egipska, chińska, sumeryjska, doliny Indusu*

Opis 1.

Narodziła się 5 tys. lat temu. Nawadnianie i wykorzystanie zwierząt jako siły pociągowej oraz wynalazek radła, miały duże znaczenie w jej rozwoju. Inne wynalazki tej cywilizacji to podatki i najstarsze pismo klinowe.

Odpowiedź:.....

Opis 2.

Początki tej cywilizacji wiążą się z rozwojem systemów nawadniających pola, na których uprawiano ryż. Zajmowano się również rozwojem administracji i powstaniem pierwszych miast. Dokonano tu wielu odkryć i wynalazków, takich jak pismo i druk. Produkowano papier, porcelanę i jedwab, a kierunki świata określano, używając igły magnetycznej.

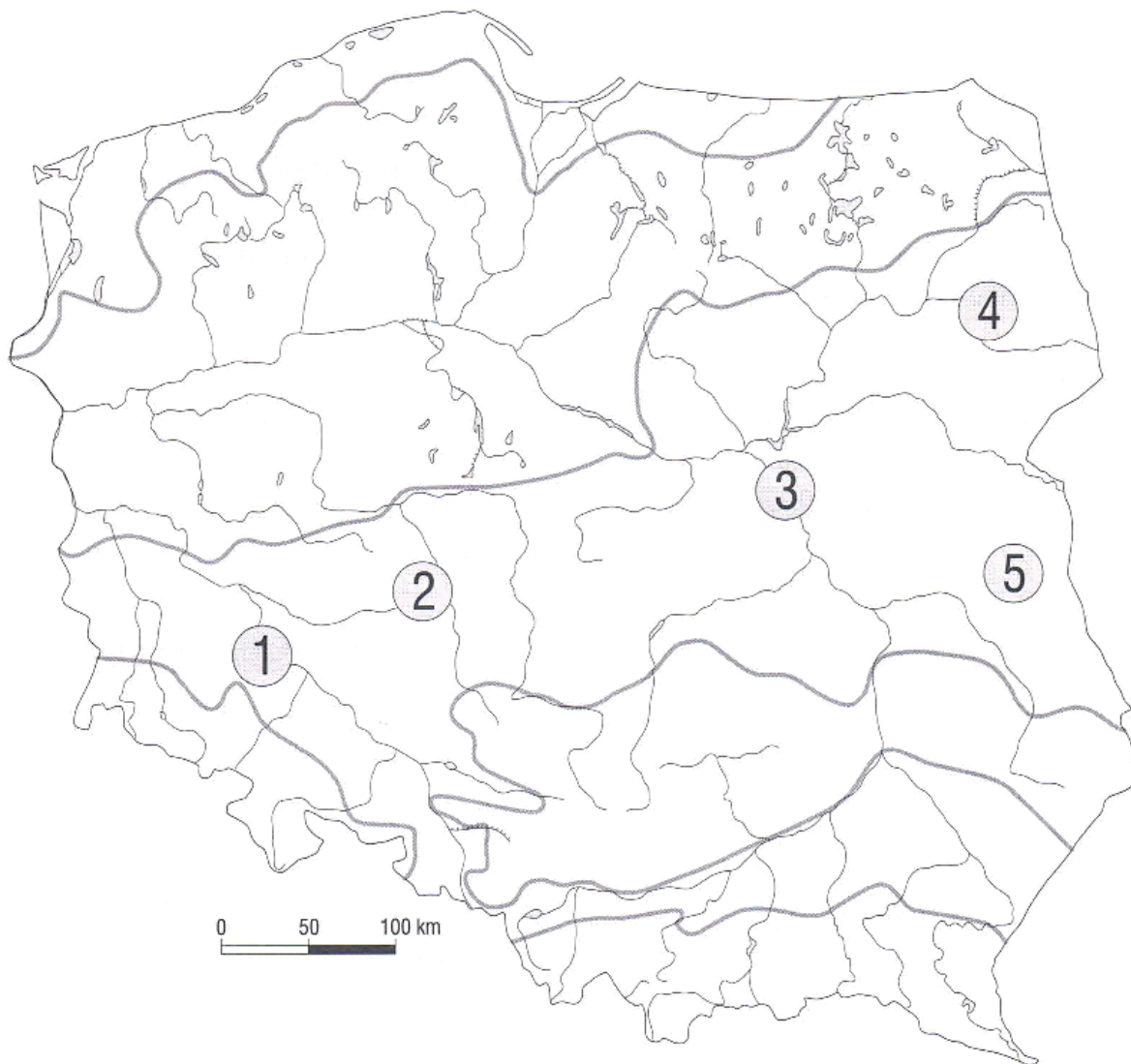
Odpowiedź:

- b) **Zaznacz** zestaw zawierający wyłącznie nazwy rzek, nad którymi powstały trzy największe cywilizacje azjatyckie.
1. Huang He(rzeka Żółta), Indus, Jangcy, Tarym
 2. Brahmaputra, Amur, Tygrys, Indus
 3. Tygrys, Eufrat, Indus, Huang He(rzeka Żółta)
 4. Eufrat, Ganges, Mekong, Huang He (rzeka Żółta)

Zadanie 17. (0 - 4 pkt.)

Wykonaj zadania na podstawie mapy.

- a) **Wpisz** na mapę nazwy wszystkich pasów ukształtowania powierzchni Polski.
- b) Na mapie cyframi zaznaczono krainy geograficzne wchodzące w skład jednego z pasów ukształtowania powierzchni.
Obok numerów **napisz** nazwy tych krain.
1.
 2.
 3.
 4.

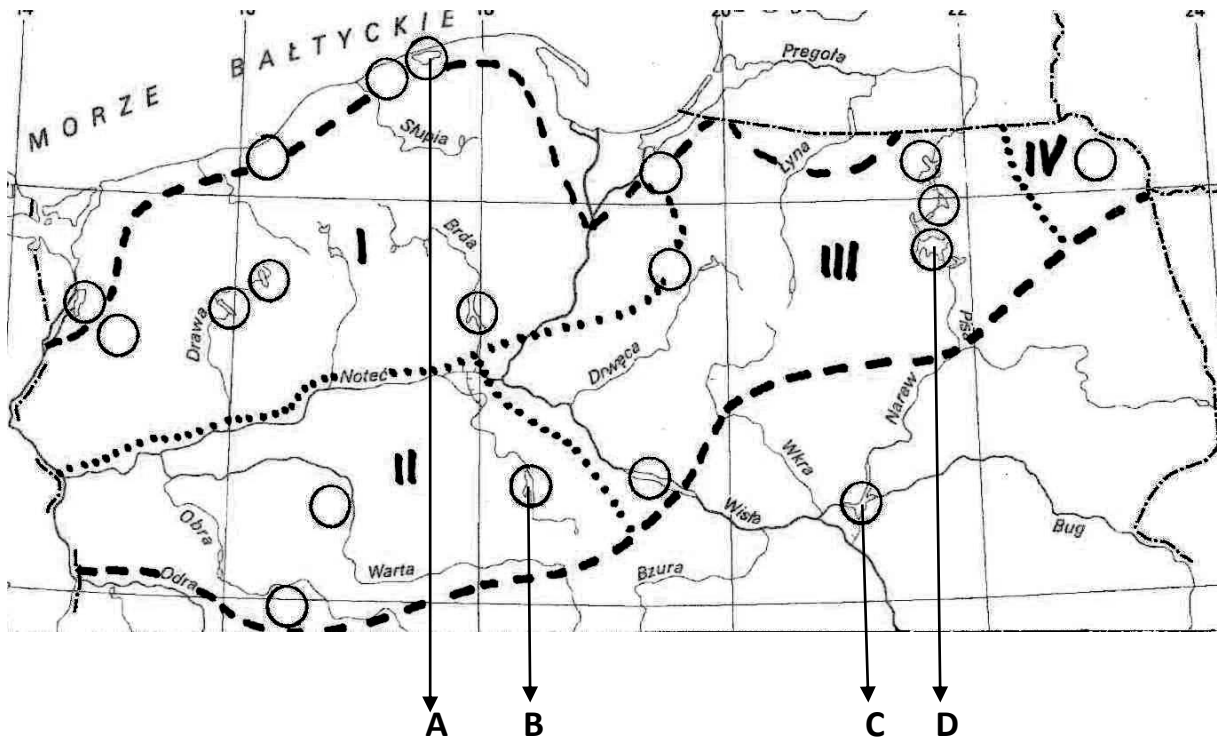
Zadanie 18. (0 - 2 pkt.)

Oceń prawdziwość zdań przedstawiających informacje dotyczące pasatów, wpisując znak X w odpowiednie komórki tabeli.

Lp.	Zdania	Prawda	Falsz
1.	Jest to wiatr okresowy (zmienny).		
2.	Powstaje w umiarkowanych szerokościach geograficznych.		
3.	Wieje z wyżu zwrotnikowego do niżu równikowego.		
4.	Kierunek przemieszczania się pasatów jest zależny od prądów morskich.		
5.	Jest to porywisty wiatr przynoszące znaczne straty w gospodarce państw.		

Zadanie 19. (0 - 4 pkt.)

Wykonaj zadania na podstawie wycinka mapy Polski Północnej. Odpowiedzi **wpisz** do tabeli.

Literami A, B, C, D zaznaczono wybrane jeziora.

- podaj nazwy jezior
- określ typ genetyczny
- podaj nazwy krain geograficznych, w których położone są te jeziora

Litera na mapie	Nazwa jeziora	Typ genetyczny jeziora	Kraina geograficzna
A
B
C
D

Zadanie 20. (0 - 2 pkt.)

Uzupełnij tabelę wpisując w odpowiednie miejsce dopływy wybierając spośród zaproponowanych.

Nida, Barycz, San, Bóbr, Nysa Kłodzka, Drwęca, Radomka

Dopływy Wisły	Dopływy Odry

Zadanie 21. (0 - 3 pkt.)

Na fotografiach przedstawiono wybrane polskie obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. **Rozpoznaj** te obiekty wybierając spośród zaproponowanych.

Ich nazwy wpisz pod fotografiami.

*Kościół Mariacki w Krakowie, Stare Miasto w Zamościu, Kościół Pokoju w Jaworze ,
Królewska kopalnia soli w Wieliczce, Stare Miasto w Toruniu*

Fot. 1

Fot. 2

Fot.3

Zadanie 22. (0 - 3 pkt.)

W tabeli zawarto informacje dotyczące wybranych krain geograficznych Polski.

Rozpoznaj je wybierając spośród zaproponowanych. Nazwy krain geograficznych **wpisz** do tabeli.

Żuławy Wiślane, Pojezierze Mazurskie, Pojezierze Pomorskie, Sudety, Beskidy

Charakterystyka i obiekty krainy geograficznej	Nazwa krainy geograficznej
Stare góry zrębowe, występowanie licznych surowców mineralnych, wodospad Kamieńczyk.	
Rzeźba młodoglacjalna, jeziora morenowe i rynnowe (np. Jeziorak), liczne głązy narzutowe.	
Najmłodsza kraina geograficzna Polski. Charakterystyczne cechy to: bardzo duża ilość rowów melioracyjnych.	

Zadanie 23. (0 - 4 pkt.)

Do Polski najczęściej napływa powietrze polarno-morskie - PPM (65% dni w ciągu roku, z czego w lipcu stanowi ono aż 80% częstości zalegania). Podaj po dwie konsekwencje dla lata i zimy, jakie wywiera powietrze polarno-morskie na pogodę w naszym kraju. W każdej konsekwencji uwzględnij jeden element klimatu: temperaturę lub opady atmosferyczne.

a) latem

.....

b) zimą

.....

.....

Zadanie 24. (0 - 7 pkt.)

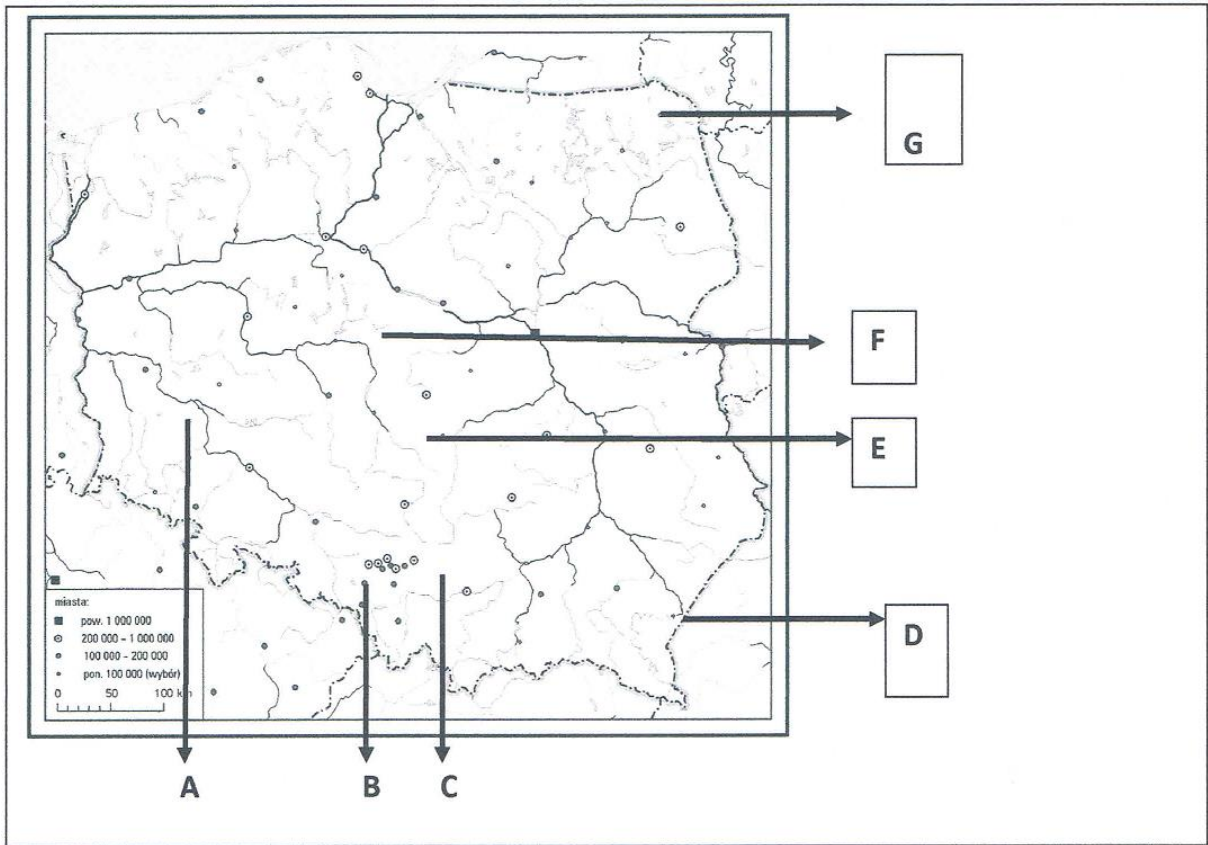
Zadanie wykonaj na podstawie mapy i tabeli.

W tabeli wymieniono różne surowce mineralne. **Wpisz** do tabeli miejsce występowania surowca wybierając spośród poniższych.

Rozpoznaj z mapy litery określające występowanie danego surowca (od A do G) i **wpisz** do tabeli.

Kłodawa, Olkusz, Lubin, Rybnik, Bełchatów, Suwałki, Przemyśl

Nazwa surowca mineralnego	Miejsce występowania surowca	Litera na mapie, określająca występowanie surowca
Węgiel kamienny		
Węgiel brunatny		
Gaz ziemny		
Rudy miedzi		
Rudy cynku i ołowiu		
Sól kamienna		
Rudy żelaza		

Zadanie 25. (0 - 5 pkt.)

Rozwiąż krzyżówkę. Hasła **wpisz** w odpowiednie pola.

1								
		2						
		3						
4								
5								
		6						
7								
		8						
9								

1. Posiadają największą szerokość geograficzną
2. Wieje w Alpach
3. Część oceanu
4. Odgałęzienie (odnoga) Wisły
5. Najcieplejszy kontynent na Ziemi
6. Największy obszar zwartego lasu na Ziemi
7. Wysokie wybrzeże
8. Do 300 m n.p.m.
9. Słynie z tulipanów.